

Thực trạng tổ chức dạy học nội dung giáo dục đạo đức thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, Thành phố Cà Mau

Lê Thị Vũ Khúc*

*Học viên cao học - Trường Đại học Trà Vinh

*HT Trường tiểu học Hùng Vương, phường 5, thành phố Cà Mau

Received: 22/8/2024; Accepted: 2/9/2024; Published: 17/9/2024

Abstract: Following the previous article, in this article the author presents some issues of the current situation of organizing moral education content teaching through Ethics subject grade 3 at primary schools in Ward 5, Ca Mau city.

Keywords: Ethical education, primary school students, Ward 5, Ca Mau city

1. Đặt vấn đề

Giáo dục đạo đức (GDĐĐ) cho học sinh (HS) lớp 3 có vai trò rất quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách cũng như các kỹ năng sống cho trẻ. Ở lớp 3, HS đang trong giai đoạn đầu của quá trình hình thành ý thức đạo đức, nên giáo dục những giá trị đạo đức đúng đắn ngay từ sớm sẽ giúp HS xây dựng nền tảng vững chắc cho sự phát triển nhân cách trong tương lai.

Thực tiễn cho thấy giảng dạy môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học ở phường 5, TP Cà Mau, thời qua đã được các trường tiểu học quan tâm; tuy nhiên còn bộc lộ nhiều tồn tại, hạn chế; Phương pháp giảng dạy (PPGD) của GV chưa đa dạng và sáng tạo, thiếu sự liên kết chặt chẽ với gia đình và xã hội. Một số GV gặp khó khăn trong đổi mới PPDH môn Đạo đức do thiếu sự hỗ trợ về tài liệu, công cụ giảng dạy, và đào tạo chuyên môn. Đánh giá kết quả học tập môn Đạo đức hiện nay chủ yếu dựa vào nhận xét định tính từ GV, Môn Đạo đức thường bị HS coi là môn phụ, không quan trọng bằng các môn học khác. Điều này có thể là do cách thức giảng dạy chưa thực sự hấp dẫn hoặc vì HS chưa nhận thấy rõ tầm quan trọng của những kiến thức đạo đức đối với cuộc sống hàng ngày của mình. Sự thiếu hứng thú và động lực học tập cũng có thể làm giảm hiệu quả tiếp thu và áp dụng những bài học đạo đức vào thực tế, một bộ phận HS có biểu hiện lệch lạc về hành vi đạo đức; trong đó có việc TCDH môn Đạo đức lớp 3 theo nội dung GDĐĐ còn bất cập; tuy đã có nhiều nghiên cứu về giảng dạy môn Đạo đức cho HS tại các trường tiểu học; nhưng chưa có công trình nghiên cứu sâu về TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp

3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau. Bài viết trình bày một số vấn đề thực trạng TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau.

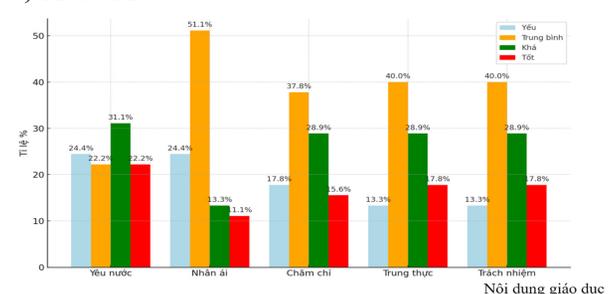
2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng giáo dục tiểu học P.5, TP Cà Mau

Qua tiếp cận báo cáo của các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau đến kết thúc năm học 2022-2023, tác giả có thể khái quát như sau:

Chương trình GDPT 2018, được đánh giá theo quy định tại Thông tư số 27/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 của Bộ GDĐT. Thực hiện đánh giá HS theo hướng động viên, khuyến khích, ghi nhận sự tiến bộ hằng ngày của từng HS, giúp HS cảm thấy tự tin và vui thích với các hoạt động học tập.

2.2. Thực trạng TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau

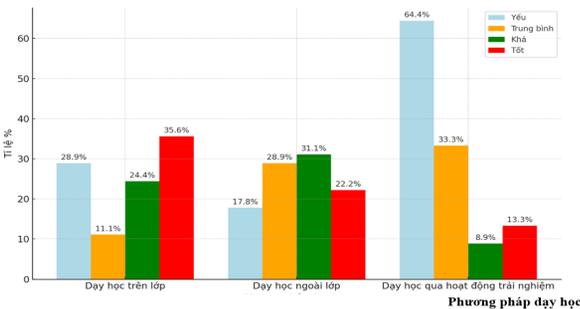
Biểu đồ 2.1. Thực trạng TCDH nội dung GDĐĐ cho HS lớp 3

Kết quả khảo sát cho thấy nội dung GDĐĐ được đánh giá cao nhất là “Các nội dung về phẩm chất Yêu nước” với điểm trung bình (ĐTB) là 2,51, xếp thứ nhất. Nội dung tiếp theo được các trường chú

trọng là “Các nội dung về phẩm chất Trung thực” với ĐTB = 2,47, xếp thứ 2. Các nội dung “Chăm chỉ” và “Trách nhiệm” cũng có ĐTB = 2,47 và cùng xếp thứ 2.

Tiến hành phỏng vấn thầy H T T cho rằng: “GD các nội dung về Yêu nước, trách nhiệm và Trung thực là một bộ phận quan trọng của GDĐĐ cho HS, nhằm hình thành ở HS những phẩm chất tốt nhất với bản thân, với gia đình, với XH và với môi trường tự nhiên, giúp cho quá trình GD nhân cách HS phát triển toàn diện”. Bên cạnh đó thì kết quả khảo sát các nội dung về “nội dung về phẩm chất Nhân ái” xếp cuối cùng (ĐTB 2,11) cho thấy rằng việc HS chưa quan tâm, chăm sóc người thân trong gia đình, quý bạn bè, thầy cô; quan tâm, động viên, khích lệ bạn bè, chưa biết chia sẻ với những bạn có hoàn cảnh khó khăn, các bạn ở vùng sâu, vùng xa, người khuyết tật và đồng bào bị ảnh hưởng của thiên tai. Nhìn chung, nội dung GDĐĐ cho HS có vai trò vô cùng quan trọng, về cơ bản 5 phẩm chất ĐĐ nêu trên đã được các trường quan tâm GD cho các em HS. Tuy nhiên, xét về mặt toàn diện thì việc GD những phẩm chất ĐĐ này còn chưa được đồng đều, do đó, cần phải có những hình thức, phương pháp GD đa dạng hơn để các em được thấm nhuần những phẩm chất ĐĐ tốt đẹp.

2.3. Thực trạng phương pháp ở chức dạy học nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau

Biểu đồ 2.2. Mức độ thể hiện thực trạng phương pháp TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức cho HS lớp 3.

Kết quả khảo sát cho thấy phương pháp TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau được CB, GV đánh giá tốt nhất là “PPDH trên lớp các nội dung theo chương trình sách giáo khoa môn Đạo đức lớp 3” có ĐTB đạt 2,63 xếp thứ nhất. “PPDH ngoài lớp các nội dung theo chương trình sách giáo khoa môn Đạo đức lớp 3” xếp thứ 2; HS dễ dàng tiếp thu tri thức về các giá trị, phẩm chất ĐĐ, đây là con đường

hiệu quả nhất để GD cho các em, nó linh hoạt, không gò bó, khô cứng. Xếp thứ 3 là “PPDH thông qua hoạt động trải nghiệm các nội dung theo chương trình SGK môn Đạo đức lớp 3” với ĐTB = 1,90.

2.4. Thực trạng hình thức TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau

Bảng 2.1: Hình thức TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau N=45

TT	Hình thức GDĐĐ cho HS	Mức độ thực hiện				X̄ ĐTB	Thứ bậc
		Yếu	Trung bình	Khá	Tốt		
		SL	SL	SL	SL		
1	TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức Trò chơi	11	10	14	10	2,49	1
2	TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức Hội thi	6	18	13	8	2,47	2
3	TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức thông qua tiêu phẩm	14	18	6	7	2,12	3

(Nguồn: tác giả khảo sát)

Kết quả khảo sát cho thấy hình thức TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau được đánh giá như sau:

Nội dung “TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức Trò chơi” có ĐTB = 2,49 xếp thứ nhất. Nội dung “TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức Hội thi” ĐTB = 2,47 xếp thứ hai. Bên cạnh đó, những hình thức: “TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 bằng hình thức thông qua tiêu phẩm”; không được đánh giá cao; kết quả khảo sát xếp cuối: CBQL và đội ngũ GV đều nhận thức rõ. Tuy nhiên, một bộ phận HS bên cạnh những biểu hiện tốt thì vẫn còn một số HS còn có biểu hiện chưa tốt.

2.5. Thực trạng kiểm tra, đánh giá TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau

Bảng 2.2: Thực trạng KTĐG TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau N=45

TT	Kiểm tra, đánh giá	Mức độ thực hiện				X̄ ĐTB	Thứ bậc
		Yếu	Trung bình	Khá	Tốt		
		SL	SL	SL	SL		

1	Thực hiện theo quy định về kiểm tra đánh giá môn học của Bộ GD&ĐT	23	20	27	20	2,49	1
2	Kết hợp giữa kiểm tra, đánh giá thường xuyên với đánh giá định kì Kiểm tra, đánh giá tập thể HS	25	41	13	11	2,11	4
3	Kết hợp giữa hình thức nhận xét và xếp loại	21	42	17	10	2,17	2
4	Kết hợp giữa đánh giá của GVBM với tự đánh giá của HS	29	35	12	14	2,12	3

(Nguồn: tác giả khảo sát)

Kết quả khảo sát cho thấy KTĐG TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau được cán bộ quản lý (CBQL) và GV (GV) đánh giá ở mức khá. Điều này phản ánh sự nỗ lực của các trường trong việc tuân thủ các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) trong KTĐG môn học.

Cụ thể, nội dung “Thực hiện theo quy định về KTĐG môn học của Bộ GD&ĐT” có điểm trung bình (ĐTB) cao nhất, đạt 2,49 và xếp thứ nhất. Điều này cho thấy các trường đã chú trọng thực hiện đúng quy định của Bộ GD&ĐT, đảm bảo tính hệ thống và chính xác trong KTĐG kết quả học tập của HS.

Nội dung xếp thứ hai là “Kết hợp giữa hình thức nhận xét và xếp loại” với ĐTB = 2,17. Việc kết hợp giữa nhận xét và xếp loại đã giúp các GV có cái nhìn toàn diện hơn về khả năng và phẩm chất của từng HS, từ đó đưa ra các đánh giá phù hợp và công bằng.

Tiếp theo là nội dung “Kết hợp giữa đánh giá của GV bộ môn (GVBM) với tự đánh giá của HS”, xếp thứ ba với ĐTB = 2,12. Việc kết hợp này giúp phát huy tính tự giác, tự nhận thức và trách nhiệm của HS trong học tập, đồng thời tạo cơ hội cho HS tự nhìn nhận và cải thiện những điểm còn hạn chế của bản thân.

3. Kết luận

TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau thời gian qua đã được các trường quan tâm tổ chức thực hiện và đã đạt được những kết quả nhất định, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Đạo đức nói chung, GDĐĐ cho HS lớp 3 nói riêng. BGH các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau đã đảm bảo triển khai nội dung, chương trình môn Đạo đức lớp 3.

Đội ngũ CB, GV nói chung, dạy lớp 3 nói riêng ở các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau về cơ bản đã nhận thức được tầm quan trọng của việc TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau. Bên cạnh đó,

công tác kiểm tra, theo dõi cũng được tiến hành song song với các hoạt động dạy học. Chất lượng đội ngũ GV các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau đáp ứng được yêu cầu giảng dạy; nhiều thầy cô có uy tín với CMHS, trình độ chuyên môn vững vàng, trách nhiệm và nhiệt tình, các bộ phận, cá nhân đã xác định vai trò của mình trong TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3 và đã quan tâm tới việc xây dựng nội dung, phương pháp, hình thức và các giải pháp TCDH nội dung GDĐĐ thông qua môn Đạo đức lớp 3. Đặc biệt, tại các trường tiểu học phường 5, TP Cà Mau còn có đội ngũ cán bộ Đội chuyên trách năng động, nhiệt tình, có kinh nghiệm trong việc GD thiếu niên, nhi đồng; Việc sinh hoạt ngoại khóa, HĐGD ngoài giờ lên lớp, hoạt động trải nghiệm ở các trường đã được đổi mới nhiều về phương pháp và cách thức thực hiện. với nhiều nội dung GD phong phú, đa dạng như sinh hoạt tập thể, văn hóa, văn nghệ, thể thao, tham quan du lịch... đã tạo cho HS những sân chơi bổ ích, thú vị, vui vẻ. Sau mỗi lần sinh hoạt, các em đều được hướng dẫn nhận thức, ý nghĩa, tác dụng của những hoạt động trên.

Tuy nhiên việc triển khai các PPDH vẫn chưa đồng bộ giữa các lớp và các trường. Một số GV vẫn còn tập trung vào phương pháp giảng giải truyền thống, ít sử dụng các phương pháp tích cực như thảo luận nhóm hay đóng vai, dẫn đến sự nhàm chán và thiếu tính thực tiễn. Thiếu sự liên kết với hoạt động ngoài lớp học. Từ đó cho thấy cần có sự đổi mới trong PPDH tăng cường sự phối hợp giữa GV, HS, và phụ huynh để nâng cao hiệu quả GD ĐĐ giúp HS không chỉ nắm vững lý thuyết mà còn biết vận dụng vào cuộc sống.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 27/2020/TT-BGDĐT về Quy định đánh giá HSTH*. Hà Nội
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 28/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ trường tiểu học*. Hà Nội
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình giáo dục phổ thông*. Hà Nội
5. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục Bổ sung, sửa đổi năm 2019*. Hà Nội